ถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพ*

*เสาวรส คงชีพ** พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)*
*พิชญา ทองโพธิ์** วท.ม. (เทคโนโลยีการจัดการระบบสารสนเทศ)*
*กิ่งแก้ว อุดมชัยกูล** พบ.ม. (นโยบายสาธารณะและการบริหารโครงการ)*
*นพวรรณ เปียซื่อ*** Ph.D. (Nursing), APN/NP*

บทคัดย่อ: การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพ โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล ผู้เข้าร่วมการศึกษาเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 25 ราย และอาจารย์พยาบาลที่สอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรที่เป็นคณะดำเนินงานโครงการฯ จำนวน 10 ราย ภายหลังสิ้นสุดโครงการตลาดนัดสุขภาพ ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มกับนักศึกษาและอาจารย์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งสิ่งที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์การเรียนรู้โดยการจัดตลาดนัดสุขภาพสามารถพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้กับนักศึกษาพยาบาล โดยนักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองในการทำงานเป็นทีม การใช้ทักษะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ การจัดการปัญหาอุปสรรค และการใช้ศักยภาพของตนเอง รวมทั้งค้นพบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล โดยให้มีประสบการณ์จัดโครงการตลาดนัดสุขภาพที่ส่งเสริมทักษะการคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา และพัฒนาศักยภาพในการทำงานร่วมกันให้สำเร็จ และยังสามารถนำไปใช้ในการบริการสุขภาพประชาชน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

คำสำคัญ: ถอดบทเรียน ประสบการณ์ นักศึกษาพยาบาล ตลาดนัดสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพ

**ได้รับทุนสนับสนุนจากเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และโครงการพัฒนาศักยภาพประชากรไทย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล*

***อาจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงเพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล*

****Corresponding author, รองศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงเพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, E-mail: noppawan.pia@mahidol.ac.th*

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบสุขภาพของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาสาธารณสุขที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 โดยมีจุดเน้นให้มีการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชนมากขึ้น (สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2551) ทั้งนี้เพื่อภาวะสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ปัญญา และสังคมเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550) มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตพยาบาล จึงมีการวางนโยบายที่สอดคล้องกันเพื่อให้ได้มาตรฐานและกำหนดเป็นเป้าหมายของสถาบันเพื่อนำสังคมไทยสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551) สอดคล้องกับ นิตย์ ทัศนิยม (2554, 26) กล่าวว่า "สถาบันการศึกษาพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการเตรียมพยาบาลให้พร้อมในการทำงานสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของสังคมในอนาคต"

การสร้างเสริมสุขภาพเป็นหนึ่งในบทบาทที่สำคัญของพยาบาล ซึ่งการที่พยาบาลจะเป็นผู้นำทางการสร้างเสริมสุขภาพได้นั้น จำเป็นต้องได้รับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการ ความสำคัญ และการนำความรู้ของการสร้างเสริมสุขภาพไปใช้ตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษาพยาบาล (สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, จันทิมา ฤกษ์เลื่อนฤทธิ์, ยุวดี วิทยพันธ์, สุภาภัค เภตราสุวรรณ, และอุบลวนา ขวัญบุญจันทร์, 2554) โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เป็นสถาบันทางการศึกษาที่ผลิตพยาบาล และมีการปรับหลักสูตรทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับระบบสุขภาพที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง โดยกำหนดคุณสมบัติของบัณฑิตพยาบาลต้องมีความสามารถในการประยุกต์องค์ความรู้ทางการพยาบาลเพื่อพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการปรับตัวของบุคคล ครอบครัว และชุมชนในการป้องกันโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพตามขอบเขตของวิชาชีพ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีจึงได้มีเนื้อหาเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพบรรจุอยู่ในหลักสูตร การพัฒนาสมรรถนะการสร้างเสริมสุขภาพให้กับนักศึกษานอกจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรแล้ว จำเป็นต้องมีนวัตกรรมเสริมกระบวนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจ ได้รับประสบการณ์ตรง เข้าใจในบทบาทและความสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาพ จนสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพได้ (Gosline & Schrank, 2003)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในต่างประเทศมีการนำตลาดนัดสุขภาพ (health fair) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยพบว่าให้ผลดีและสามารถเพิ่มความตระหนักของนักศึกษาพยาบาลในบทบาทของการสร้างเสริมสุขภาพ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะของอาจารย์อีกด้วย ในประเทศไทยยังไม่พบว่ามีการนำตลาดนัดสุขภาพมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ (พย.สสส.) โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และโครงการพัฒนาศักยภาพประชากรไทย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล รวมทั้งอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี โดยเล็งเห็นว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้ผ่านการเรียนรู้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และกำลังเข้าฝึกปฏิบัติในวิชาสุดท้ายของการศึกษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตคือ วิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร จึงมีความเหมาะสมที่จะให้

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการจัดตลาดนัดสุขภาพในครั้งนี้โดยมีอาจารย์พยาบาลซึ่งเป็นคณะทำงานและอาจารย์ผู้สอนในวิชานี้คอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือตลอดการดำเนินการ เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ในการสร้างเสริมสุขภาพมาปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสบการณ์จริง และยังส่งเสริมในด้านการประสานงานและมีส่วนร่วมกับบุคลากรในทีมสุขภาพอื่นด้วย

ผู้วิจัย และคณะดำเนินการจัดตลาดนัดสุขภาพภายใต้รูปแบบ “อโรคาพยากรณ์” ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 ภายในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยมีกิจกรรมการตรวจคัดกรองสุขภาพ การแสดงนิทรรศการเพื่อให้ความรู้คำแนะนำ และสาธิต แบ่งเป็นฐานกิจกรรม 10 ฐาน ตามสาขาที่เลือกสรร มีนักศึกษาประจำฐาน ๆ ละ 10–12 คน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการแสดงบนเวที และมีนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 40 คน ทั้งในส่วนของฝ่ายเวที ฝ่ายต้อนรับ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ แบ่งหน้าที่เป็นพิธีกรทั้งภาคสนามและบนเวที ประสานงานระหว่างเวที และผู้นำชมและให้ข้อมูลรายละเอียดของกิจกรรม (health tour guide) ภายหลังการจัดงานจึงได้มีการประชุมกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเพื่อถอดบทเรียนจากประสบการณ์ในการดำเนินการจัดโครงการในครั้งนี้ โดยผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและประสิทธิผลต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในการจัดตลาดนัดสุขภาพ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้และศึกษาประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนด้านการสร้างเสริมสุขภาพผ่านโครงการตลาดนัดสุขภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 25 ราย ซึ่งเป็นตัวแทนในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพ และอาจารย์พยาบาลเป็นผู้ให้ข้อมูลเทียบเคียงผลที่ได้จากนักศึกษา โดยอาจารย์พยาบาลเป็นอาจารย์ที่สอนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรร จำนวน 10 รายและเป็นคณะทำงานในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้กับนักศึกษาพยาบาล มีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูล และการแบ่งกลุ่มดังนี้

1. นักศึกษาตัวแทนในการจัดซุ้มกิจกรรมแต่ละฐานกิจกรรม จำนวน 3 กลุ่ม
2. นักศึกษาซึ่งเป็นคณะกรรมการในการดำเนินการจัดงาน เช่น พิธีกร ประชาสัมพันธ์ ปฏิคม หัวหน้าแต่ละซุ้มกิจกรรม จำนวน 1 กลุ่ม
3. อาจารย์ที่สอนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรและเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำโครงการตลาดนัดสุขภาพ จำนวน 1 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้วิจัยและคณะทำงานทุกท่านเป็นเครื่องมือหลัก ซึ่งทั้งหมดเป็นอาจารย์พยาบาลผู้สอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรและมีประสบการณ์ในการดูแลให้คำปรึกษากับนักศึกษาในการจัดทำโครงการตลาดนัดสุขภาพ และ 2) แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มสร้างจากแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพที่ได้

จากการทบทวนวรรณกรรม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ตัวอย่างแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 และอาจารย์พยาบาล คือ นักศึกษา/อาจารย์มีบทบาทหน้าที่ในการจัดตลาดนัดสุขภาพอย่างไร รู้สึกอย่างไรกับการจัดตลาดนัดสุขภาพครั้งนี้ และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการช่วยพัฒนาตนเองอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร รวมไปถึงสิ่งสำคัญที่ทำให้โครงการตลาดนัดสุขภาพประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง และความเห็นในการนำแนวคิดเรื่องการจัดตลาดนัดสุขภาพมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาการพยาบาลสาขาที่เลือกสรรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลด้านการสร้างเสริมสุขภาพ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ตามเอกสารรับรองเลขที่ 2553/586 การเข้าร่วมการวิจัยเป็นไปตามความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัย และเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลซักถามและให้อิสระในการตัดสินใจเข้าร่วม สามารถปฏิเสธการสัมภาษณ์ในเรื่องที่ไม่สบายใจหรือหยุดการสนทนาได้โดยไม่มีผลต่อคะแนนหรือผลการเรียน ผู้ให้ข้อมูลรับทราบว่ามีการบันทึกเสียงขณะสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้นำเสนอในภาพรวมโดยไม่ระบุชื่อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับทีมอาจารย์ที่เป็นคณะทำงานโครงการฯ ภายหลังการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 ภายหลังสิ้นสุดกิจกรรมแล้ว 2 เดือน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม รวมทั้งสิ้น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย นักศึกษา 4 กลุ่ม และอาจารย์ 1 กลุ่ม ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยทำการนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลพร้อมให้ข้อมูลและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม โดยสอบถามความสมัครใจ และลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการศึกษา

2. ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มทีละกลุ่ม โดยมีอาจารย์ 1-2 คน ที่เป็นคณะทำงานโครงการตลาดนัดสุขภาพ เป็นผู้ดำเนินการตามแนวคำถามที่กำหนดและตามข้อตกลงของการสนทนากลุ่ม ในสถานที่ซึ่งเป็นห้องที่เตรียมไว้อย่างเป็นสัดส่วน ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงต่อกลุ่ม จำนวนนักศึกษากลุ่มละ 6-7 คน ในส่วนของกลุ่มอาจารย์มีจำนวน 10 คน ขณะสนทนากลุ่มผู้วิจัยขออนุญาตทำการบันทึกเสียงเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และในช่วงสุดท้าย ผู้วิจัยสรุปการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยถอดคำพูดจากการบันทึกเสียงคำต่อคำ จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยให้ความหมายของข้อความแต่ละส่วน แล้วจัดกลุ่มเนื้อหา ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย 2 คนแยกกันวิเคราะห์ข้อมูลอย่างอิสระ แล้วจึงร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่เหมือนหรือแตกต่างกัน หลังจากนั้นจึงสรุปผลการวิเคราะห์

ความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ (credibility) โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีความสำคัญเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพโดยตรง และมีบทบาทสำคัญในแต่ละส่วนงาน

ของโครงการฯ นี้ มีการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน ใช้การบันทึกเสียงในการสนทนากลุ่ม ถอดคำพูดจากการบันทึกเสียงคำต่อคำ ตรวจสอบความถูกต้อง และนำผลมาวิเคราะห์ ให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาตรวจสอบผลสรุปการวิจัยเพื่อยืนยันความถูกต้อง (member check)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 25 ราย เป็นชาย 2 ราย หญิง 23 ราย อายุ 20–22 ปี อาจารย์พยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 10 ราย ดำรงตำแหน่งอาจารย์พยาบาล 9 ราย และผู้ช่วยอาจารย์ 1 ราย เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุ 35–50 ปี

ผลการศึกษาพบว่า ในทุก ๆ ขั้นตอนของการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนงาน การเตรียมการดำเนินงานจนกระทั่งประเมินผลโครงการฯ ข้อมูลที่เป็นผลจากการดำเนินการจัดตลาดนัดสุขภาพมีดังนี้

เรียนรู้การทำงานเป็นทีม

นักศึกษามีการประชุมและแบ่งงานกันรับผิดชอบทั้งตามที่ได้รับมอบหมายและความถนัดของแต่ละคน โดยรับผิดชอบจัดฐานกิจกรรมให้ความรู้แบ่งกลุ่มตามสาขาวิชาที่ฝึกปฏิบัติ และในหน้าที่ส่วนกลางเช่น กิจกรรมเวที พิธีกร ประชาสัมพันธ์ ปฏิคม เป็นต้น เป็นส่วนที่นักศึกษาอาสาทำตามความสามารถและความถนัดของตนเอง มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับคำกล่าว *“เพื่อน ๆ ทุกคนแอคทีฟมาก ซึ่งแต่ละคนเวลาประชุมจะแชร์ความคิดกันสุดยอด คือ ทุกคนสนใจ แอคทีฟที่จะทำ แล้วได้ทำในหน้าที่ที่ตัวเองชอบ แล้วมีความถนัด เลยแฮปปี้”* โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบสอนในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรและอาจารย์ที่เป็นคณะทำงานในโครงการฯ นี้เป็นผู้ให้คำปรึกษาและช่วยอำนวยความสะดวกให้ในด้านการประชุมเพื่อวางแผนแบ่งงานกัน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในขั้นต่าง ๆ กำหนดการจัดงาน สถานที่จัดงาน อุปกรณ์และงบประมาณสนับสนุน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ในการเสนอความคิดเพื่อเตรียมงานในส่วนกิจกรรมกลาง และแต่ละฐานกิจกรรม ทำให้ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมฝึกทักษะการใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการความขัดแย้งดังคำกล่าว *“เราก็มีความคิดที่แตกต่างหลากหลายกันใช่ไหมคะ ไอเดียที่เราเสนอไปมันก็โอเคอ่ะนะ แต่ว่ามันก็ไม่ได้ เราก็ต้องฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่”*

เรียนรู้และพัฒนาตนเองในการใช้ทักษะด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ

ในช่วงที่จัดโครงการตลาดนัดสุขภาพ นักศึกษาทุกคนนอกจากได้มีส่วนร่วมในงานแล้ว ยังได้รู้จักสร้างสัมพันธภาพกับผู้มาร่วมงานและพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารของตนเองด้วย ดังคำกล่าว *“เราก็ได้ฝึกทักษะพูดพูดยังไงให้เขานำไปใช้ได้”* และ *“เราต้องใช้การพูดมองคนเวลาพูด กระตุ้น ใช้น้ำเสียง เหมือนเราประกาศเชิญชวน เราต้องใช้น้ำเสียงที่น่าสนใจ ไม่ใช่ว่ากางกระดาษ บางทีก็มองการพูดของเพื่อน หนูก็ไม่ได้พูดเก่งมากมาย ทักษะของเพื่อนเขาใช้แบบนี้นะ ก็เอามาใช้”* และยังได้เรียนรู้แสดงออกให้เหมาะสมในการสื่อสารทางกายดังคำกล่าว*“หนูได้เพิ่มความมั่นใจมากขึ้น เหมือนทำครั้งนี้ทำให้เขาเชื่อถือเรามากขึ้น พูดยังไงแสดงท่าทางยังไง บุคลิกต่าง ๆ ที่ทำให้ดูน่าเชื่อถือค่ะ”*

เรียนรู้การจัดการปัญหาอุปสรรค

นักศึกษาพบอุปสรรคและปัญหาในการเตรียมงาน เช่น สถานที่จัดงานซึ่งยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเข้าใช้สถานที่ ทำให้มีความลำบากในการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานที่ งบประมาณสนับสนุนที่ยังไม่ได้มา รวมถึงกำหนดการจัดงานที่ต้องเลื่อนออกไปจากปัจจัยภายนอก ดังคำกล่าว *“เพื่อนที่เข้าประชุมมาบอกตอนเตรียมงานว่าอันนี้ก็ไม่ได้ อันนี้ที่*

ขอไปก็ไม่ได้ แล้วก็ต้องมาแก้ แล้วก็ต้องหาทรัพยากรที่เรามี บางทีการ support ที่ตรงนี้มันก็ไม่สมบูรณ์" ทำให้ต้องเรียนรู้ที่จะดัดแปลง ปรับเปลี่ยน และแก้ไขปัญหาไปพร้อม ๆ กับอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ และอาจารย์ผู้สอนในวิชาฯ

นอกจากนี้ ในช่วงดำเนินงานยังได้เรียนรู้และจัดการปัญหาและสถานการณ์ที่เกินความคาดหมาย คือ มีจำนวนผู้เข้าร่วมชมโครงการฯ จำนวนมากกว่าที่คาดการณ์ไว้จากเดิม 300 คน เป็นประมาณ 400–500 คน ทำให้มีปัญหาอุปกรณ์ที่จัดไว้ไม่เพียงพอสำหรับผู้ร่วมงาน รวมทั้งผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีหลากหลายวัยและเพศ อีกทั้งความสนใจและปัญหาด้านสุขภาพที่แตกต่างกันไป ทำให้นักศึกษาต้องแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าตามแต่ละเหตุการณ์ที่พบดังคำกล่าว *"เราไปกันเป็นทีมค่ะ คิดด้วยกัน ไปด้วยกัน ตกลงร่วมกัน มีการปรึกษาแก้ไขสถานการณ์ที่อยู่ตรงหน้าว่าจะเอายังไงกัน"* และ *"เวลาที่เพื่อนไม่ว่าง เพื่อนก็จะมาช่วยกันทำแทน คือ เออ มันก็ไม่ใช่งานของคน ๆ เดียว เราก็เป็นส่วนหนึ่งของงาน เราต้องมีความรับผิดชอบ"* และคำพูดของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมแสดงให้เห็นประสบการณ์การจัดการปัญหาอุปสรรคในทิศทางเดียวกัน เช่น *"ได้เจอปัญหาอุปสรรค ทำให้เราเป็นผู้ใหญ่มากขึ้นในการแก้ปัญหาทำงานร่วมกับผู้อื่น"* และ *"ตอนแรกรู้สึกว่ามันเป็นงานที่ยากเหมือนกันนะ แต่ว่าความกลัวทำให้เราเตรียมตัวเองมากขึ้น ต้องกระตือรือร้น ต้องกลับไปซ้อม ไปหาความรู้ ถ้าเขาถามเรามาอย่างนี้แล้วเราจะตอบอย่างไร"*

ความภาคภูมิใจที่ได้ใช้ศักยภาพของตน

นักศึกษาเห็นว่าการจัดโครงการในช่วงที่ขึ้นฝึกปฏิบัติในวิชาปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่เลือกสรรมีความเหมาะสมกับศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ตามคำกล่าว *"เราได้ใช้ความรู้ของเราที่ได้เรียนมาทั้ง 4 ปี แต่ตรงนี้จะพิเศษเพราะว่า เราได้เลือกในสาขาที่เลือกสรรซึ่งแสดงว่าเราก็มีความสนใจและความถนัดในระดับหนึ่ง"* และ*"หนูคิดว่ามันเป็นสิ่งที่ดีนะคะ เพราะว่าเราได้มาทำงานร่วมกัน กับการที่เราได้เรียนมา 4 ปี อยากให้รุ่นน้องได้ทำ และสัมผัส"* เนื่องจากเป็นการจัดงานใหญ่ครั้งแรกสำหรับนักศึกษาพยาบาลปี 4 ทำให้เกิดประสบการณ์ก่อนจบไปปฏิบัติงานเป็นพยาบาลวิชาชีพตามคำกล่าว *"เพิ่มความเข้มแข็งในวิชาเรียนมากขึ้น รวมทั้งประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น"* เมื่อการดำเนินงานสิ้นสุดลง นักศึกษามีความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น และได้เห็นความสำเร็จของงานทำให้เกิดความพึงพอใจในงานและภาคภูมิใจในตนเองที่ได้ร่วมมือกันทำงานให้สำเร็จตามคำกล่าว *"ภูมิใจที่เราสามารถทำออกมาได้ดีขนาดนี้ ก็อยากจะขอบคุณอาจารย์มาก ที่ทำให้พวกเรามีโอกาสได้มีทางที่จะแสดงศักยภาพของตนเอง ได้ค้นพบตัวเองค่ะ"*

เรียนรู้และเสริมสร้างสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ

เป็นการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองดังคำกล่าว *"เป็นการประมวลความรู้ก่อนที่จะทำ เราต้องหาความรู้เพิ่มเติม เป็นการเรียนนอกห้องเรียน เสริมความรู้ให้มันเป็นกิจกรรมใหม่ ไม่น่าเบื่อ เป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่ไม่ต้องไปนั่งเรียน"* และเป็นการเรียนรู้ที่จะสร้างเสริมสุขภาพให้กับผู้อื่นตามคำกล่าว *"ได้ฝึกการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้มาใช้บริการ ต้องคิดว่าสุขภาพของผู้มาใช้บริการ เราจะต้องส่งเสริมด้านใดบ้าง ก็อย่างที่เราแบ่งกันเป็นซุ้ม"* และ *"บน ward เราจะเน้นการรักษาและฟื้นฟู แต่ว่าการที่เราจัดงานนี้มันเป็นการส่งเสริมสุขภาพ"*

ค้นพบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

ผลการศึกษาพบว่า ความสำเร็จในการจัดงานเกิดขึ้นจากความร่วมมือกันของหลายฝ่าย สิ่งที่สำคัญคือคนที่ทำงาน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ทุกคน รวมทั้งอาจารย์และฝ่ายสนับสนุนต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยแรงกายแรงใจจนทำให้งานสำเร็จได้ดังคำกล่าว *"จะเห็นได้ชัดจากการช่วยเหลือกันในวันงาน เพราะว่ามันก็มีหลาย*

อุปสรรคที่ผ่านมาครับ ที่เกิดขึ้นมาถ้าไม่ได้เพื่อนก็จะทำให้เรารู้สึกท้อ ว่าเราจะทำมันได้ไหม" และ *"ทุกคนเชื่อในศักยภาพของตัวเอง ศักยภาพของอาจารย์ด้วยที่พร้อมที่จะให้สิ่งดี ๆ กับผู้ที่เข้ามารับบริการในโรงพยาบาล"* สอดคล้องกับคำกล่าว *"สำหรับหนูคิดว่าได้กำลังใจจากอาจารย์ทุกคน"* และ *"เท่าที่รู้มา กว่าจะมาเป็นงานนี้ได้ อาจารย์ต้องคุยกัน ต้องประชุมกัน ต้องผ่านอุปสรรคอะไรมาเยอะแยะมากมาย และอีกแรงใจหนึ่งก็คืออาจารย์ทุ่มเทค่ะ มาช่วยเราจริง ๆ ยิ่งทำให้เรามีกำลังใจอยากทำงานนี้มากขึ้น"* จะเห็นได้ว่าทรัพยากรบุคคลเป็นสิ่งสำคัญ ความช่วยเหลือของบุคลากรหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนการสนับสนุนของผู้บริหารของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และของคณะฯ ด้วย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยในเรื่องของสถานที่ ทรัพยากรที่ต้องมีอย่างเพียงพอทั้งสิ่งของและอุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณที่สนับสนุนในการดำเนินงานครั้งนี้ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานสำเร็จด้วยดี ดังคำกล่าวของอาจารย์ท่านหนึ่ง กล่าวว่า *"resource ที่สำคัญโดยเฉพาะ [ชื่อหัวหน้า]...ที่ช่วยทุกอย่าง... การสนับสนุนจากทีมผู้บริหารก็เป็นส่วนสำคัญ...ติดต่อประสานงานให้ในเรื่องการใช้ตึก...แม้กระทั่งผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาล... ตลอดจนคณบดีที่มาเปิดงานให้...ทำให้ภาพที่ออกมาดูดีมาก...ยิ่งใหญ่"*

อภิปรายผล

ข้อกำหนดของสภาการพยาบาลซึ่งได้กำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และมีองค์ประกอบที่กล่าวถึงพยาบาลที่ต้องมีความรู้ความสามารถในการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค มีความรู้ในหลักการ กลยุทธ์ และกลวิธีในการสร้างเสริมสุขภาพ การสร้างเสริมพลังอำนาจการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสามารถดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและความเจ็บป่วยในผู้ใช้บริการทุกวัย ทั้งสุขภาพดีอยู่ในภาวะเสี่ยงและเจ็บป่วย เพื่อให้สามารถดูแลและพึ่งตนเองได้ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน (สภาการพยาบาล, 2552) ซึ่งในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพก็เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์อย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนโดยเป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ผลวิเคราะห์ที่ได้จากการถอดบทเรียนพบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ได้เรียนรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพจากโครงการฯ นี้ จึงเห็นได้ว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการสร้างเสริมสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลผ่านการปฏิบัติจริงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ทุกวิชาชีพด้านสุขภาพต้องให้ความสำคัญ (ชมนาด วรรณพรศิริ และจรรยา สันตยากร, 2552)

กอสลีน และแชรงค์ (Gosline & Shrank, 2003) ได้ทำการศึกษาในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โดยการจัดตลาดนัดสุขภาพขึ้นในชุมชนในมหาวิทยาลัย มีการคัดกรองสุขภาพและให้คำแนะนำ และกล่าวโดยสรุปไว้ว่า การจัดตลาดนัดสุขภาพเป็นนวัตกรรมที่ทำให้นักศึกษาได้เข้าถึงการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วย และควรจะจัดให้มีในทุกเทอมของการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อมรรัตน์ นธะสนธิ์, วิไล ตั้งปนิธานดี, สุขฟอง วงศ์สถาพรพัฒน์, พิชญา ทองโพธิ์, และนพวรรณ เปียซื่อ (2554) ในการดำเนินงานการจัดตลาดนัดสุขภาพที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดตลาดนัดสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (ร้อยละ 97.0) ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความพึงพอใจการได้รับข้อมูลและแนวคิดข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ มากถึงร้อยละ 97.6

การใช้องค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจหรือมีความคิดอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละสถานการณ์ พยาบาลต้องพยายามค้นหาเหตุผล ตัดสินใจจาก

ประสบการณ์ที่ได้ศึกษาอบรมและเคยปฏิบัติ ซึ่งตลอดการทำโครงการ นักศึกษาได้เรียนรู้การบริหารงานในทุก ๆ ขั้นตอนของการดำเนินงาน การทำงานเป็นทีม แก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่ม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเรียนรู้ทักษะในการจัดการความขัดแย้ง รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรค โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนมา (วิจิตรา กุสุมภ์, 2553) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนรู้การจัดการปัญหาอุปสรรค ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นการสอนแบบทำโครงการจึงเป็นวิธีการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง ให้โอกาสนักศึกษาในการคิดริเริ่มกิจกรรมที่จะนำสู่การแก้ไขปัญหา โดยจุดเน้นของการสอนวิธีนี้อยู่ที่กิจกรรมที่นักศึกษาต้องลงมือกระทำ และกิจกรรมนั้น ๆ ต้องเป็นสิ่งที่เป็นปัญหาตามสภาพจริงด้วย สิ่งที่ได้จากประสบการณ์เรียนรู้นี้ เป็นทักษะสำคัญที่ควรจะต้องมีสำหรับพยาบาลทุกคนและเป็นโอกาสอันดีที่ได้เตรียมทักษะเหล่านี้ให้กับนักศึกษาพยาบาลเพื่อก้าวสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพและผู้นำทางการพยาบาลต่อไปในภายหน้า (ดรุณี รุจนกรกานต์, 2541 อ้างใน ชมนาด วรรณพรศิริ และจรรยา สันตยากร, 2552) ซึ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ เป็นทักษะที่สำคัญของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยและผู้นำหรือหัวหน้าพยาบาล (Thomas & Herrin, 2008)

นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดโครงการตลาดนัดสุขภาพ เพราะเมื่อมีการเปิดโอกาสให้ได้ประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง และมีการทำงานเป็นทีม ทำให้นักศึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก เกิดความภาคภูมิใจในตนเองเมื่อเห็นงานที่ทำประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาในภาพรวม ที่อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดคือร้อยละ 97.0 (อมรรัตน์ นธะสนธิ์ และคณะ, 2554) และจากการศึกษาในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ของประเทศตุรกีพบว่า เมื่อใช้วิธีการสอนที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ทำให้นักศึกษากล้าแสดงออกและมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น (Unal, 2012) ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาลในอนาคต

จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า สิ่งที่ผู้ร่วมดำเนินโครงการได้รับคือการค้นพบปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ดังจะได้เห็นจากสิ่งที่สะท้อนจากการถอดบทเรียนในครั้งนี้ นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของคนในการดำเนินงาน การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กันในทุกขั้นของการทำงาน เกิดการช่วยเหลือกันทั้งแรงกายแรงใจระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หรือระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นั้น มีผลอย่างยิ่งต่อการเกิดแรงจูงใจให้เกิดผลสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาของฤทัยรัตน์ ชิดมงคล และเปรมฤดี บริบาล (2556) ที่ศึกษาในกลุ่มนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษาพยาบาลได้จัดดำเนินการโครงการตลาดนัดสุขภาพ เพื่อเป็นการบูรณาการความรู้กับประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยในการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสถาบันการศึกษาควรสนับสนุนในด้านงบประมาณ สถานที่ และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

2. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากสถานการณ์จริง เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณการสนับสนุนจากเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และโครงการพัฒนาศักยภาพประชากรไทย คณะแพทยศาสตร์โรงเพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

เอกสารอ้างอิง

ชมนาด วรรณพรศิริ, และจรรยา สันตยากร. (2552). *การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการสร้างเสริมสุขภาพของนิสิตพยาบาลผ่านการปฏิบัติจริง*. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นิตย์ ทัศนิยม. (2554). การสอนวิชาการส่งเสริมสุขภาพโดยใช้ฐานคิดการสร้างพลังอำนาจ. *วารสารสภาการพยาบาล, 26* (ฉบับพิเศษ), 17-29.

ฤทัยรัตน์ ชิดมงคล, และเปรมฤดี บริบาล. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 22*(1), 98-108.

วิจิตรา กุสุมภ์. (2553). บทนำวิชาชีพการพยาบาล. ใน วิจิตรา กุสุมภ์ และคณะ (บรรณาธิการ), *ประเด็นและแนวโน้มวิชาชีพการพยาบาล*. กรุงเทพฯ: สหประชาพาณิชย์.

สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, จันทิมา ฤกษ์เลื่อนฤทธิ์, ยุวดี วิทยพันธ์, สุภาภัค เภตราสุวรรณ, และอุบลวนา ขวัญบุญจันทร์. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อผลิตนิสิตเป็นผู้นำในการสร้างเสริมสุขภาพของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารสภาการพยาบาล, 26*(ฉบับพิเศษ), 44-58.

สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2551). *ยุทธศาสตร์การบริการพยาบาลระดับประเทศ พ.ศ. 2551-2555*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.). (2550). *พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สหพัฒนไพศาล.

สำนักพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2551). *นโยบายและมาตรฐานคุณภาพมหาวิทยาลัยมหิดล*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

อมรรัตน์ นธะสนธิ์, วิไล ตั้งปนิธานดี, สุขฟอง วงศ์สถาพรพัฒน์, พิชญา ทองโพธิ์, และนพวรรณ เปียซื่อ. (2554). การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลโดยใช้โครงการตลาดนัดสุขภาพ. *รามาธิบดีพยาบาลสาร, 17*(3), 493-505.

Gosline, M. B., & Schrank, M. J. (2003). A university-wide health fair: A health promotion clinical practicum. *Nurse Educator, 28*(1), 23-25.

Thomas, J., & Herrin, D. (2008). The executive master of science in nursing program: Competencies and learning experiences. *Journal of Nursing Administration*, *38*(1), 4-7.

Unal, S. (2012). *Evaluating the effect of self-awareness and communication techniques on nurses' assertiveness and self-esteem*. Retrieved August 10, 2012, from http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22721165

Lesson Learned from Nursing Students' Experiences in Organizing the Health Fair*

*Saowaros Kongcheep** M.N.S. (Nursing Administration)*
*Pichaya Thongpo** M.S. (Information Technology Management)*
*Kingkaew Udomchaikul** M.P.A. (Public Policy and Project Management)*
*Noppawan Piaseu*** Ph.D. (Nursing), APN/NP*

Abstract: This qualitative research aimed to understand nursing students' experience of organizing the health fair that addressed enhancing their performance of health promotion. The sample consisted of 25 fourth year students in the Bachelor of Nursing Science Program and 10 lecturers who taught the elective course and served as the committee of this project. After completion of the health fair, the researchers conducted focus groups among the students and the lecturers. Participants were asked for their opinions, problems and obstacles throughout the process including success. Data were analyzed using content analysis. Results revealed that learning experiences through the provision of the Health Fair could enhance health promotion performances of the nursing students. They learned teamwork development, self-development on skills and relationship, problem solving, enhancing self-esteem, health promotion performance, and factors contributing success. The results suggested approaches to enhancing health promotion competency among nursing students using health fair that promotes their skills on thinking, decision making, problem solving, and collaborating for accomplishment. The results could also be applied for public health services and research on teaching and learning methods.

Keywords: Lesson learned, Learning experiences, Nursing students, Health fair, Health promotion

---

*This study was supported by the Nursing Network for Health Promotion, Ramathibodi School of Nursing, and the Potential Development of Thai People Project, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

**Lecturer, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

***Corresponding author, Associate Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, E-mail: noppawan.pia@mahidol.ac.th